

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1182/2025
14.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Милене Рашић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Машом Денић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Зорана Перића, због кривичног дела силовање из члана 178. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Зорана Перића, адвоката Душана Грујића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К 60/24 од 28.11.2024. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 105/25 од 10.04.2025. године, у седници већа одржаној дана 14.10.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Зорана Перића, адвоката Душана Грујића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу К 60/24 од 28.11.2024. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 105/25 од 10.04.2025. године, у односу на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку и члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу К 60/24 од 28.11.2024. године окривљени Зоран Перић оглашен је кривим због кривичног дела силовање из члана 178. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од девет година, коју је дужан да издржи по правноснажности пресуде, а у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 25.01.2024. године па надаље.

Према окривљеном Зорану Перићу, на основу члана 78., 80., 84. став 2. у вези става 1. КЗ, изречана је мера безбедности обавезно лечење алкохоличара, за коју је одређено да ће се извршити у заводу за извршење казне затвора или у

одговарајућој здравственој или другој специјализованој установи, а која ће трајати док постоји потреба за лечењем, али не дуже од изречене казне затвора, с тим што ће се време проведено у установи за лечење урачунати у изречену казну затвора.

Истом пресудом, окривљени Зоран Перић је обавезан на основу члана 264. став 1. ЗКП, да сноси трошкове кривичног поступка, док је оштећена АА упућена да имовинскоправни захтев оствари у парници.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 105/25 од 10.04.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног Зорана Перића, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Зорана Перића, адвокат Душан Грујић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и повреде права на правично суђење зајемчено Уставом РС из члана 32. и 34., као и члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преиначи побијану другостепену одлуку и окривљеног ослободи од оптужбе и одлучи да трошкови кривичног поступка падају на терет буџета или да укине побијану другостепену одлуку и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање или укине обе побијане одлуке и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа која је одржана без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у односу на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводима да се побијане пресуде заснивају на незаконитим доказима и то налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра др Анђелке Илић и психолога Татјане Миленковић.

С тим у вези бранилац окривљеног истиче да су наведена вештачења изведена без присуства браниоца по службеној дужности окривљеног, да бранилац није обавештен о наведеним радњама, те је окривљеном ускраћено право на одбрану, на који начин су повређене и одредбе члана 300. ЗКП.

Поред тога, истичући повреду одредаба члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац истиче као незаконите доказе и исказе сведока ББ и сведока ВВ, који нису непосредни очевици догађаја, те да је суд исте требало да испита у складу са процесним правилима о испитивању сведока на главном претресу, па суд није могао засновати одлуку на њиховим исказима.

Наводе садржане у захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног Зорана Перића, адвокат Душан Грујић, истицао је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд – Апелациони суд у Нишу је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и у образложењу пресуде Кж1 105/25 од 10.04.2025. године је дао јасне и довољне разлоге за свој став да су били испуњени услови прописани одредбом члана 300. ЗКП приликом предузимања радње вештачења у фази истраге, односно да је бранилац био присутан на главном претресу приликом испитивања вештака неуропсихијатра др Анђелке Илић и психолога Татјане Миленковић, као и да су приликом испитивања сведока ББ и сведока ВВ били испуњени сви процесни услови (страна 3, трећи и четврти став другостепене пресуде), које разлоге Врховни суд у свему прихвата и, у смислу члана 491. став 2. ЗКП, на њих упућује.

Бранилац окривљеног у образложењу захтева истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, наводима да се у конкретном случају ради о пресуђеној ствари и повреди начела „ne bis in idem“, имајући у виду да је поводом истог догађаја, у коме су учествовала иста лица окривљени и оштећена, у исто време и на истом месту, окривљени осуђен пресудом Основног суда у Алексинцу К 72/24 од 18.05.2024. године, због кривичног дела крађа из члана 203. став 1. КЗ. Самим тим окривљени је осуђен за кривично дело које проистиче из истог догађаја, односно два пута је осуђен за исти догађај, на који начин је суд повредио одредбе члана 4. став 1. ЗКП и члана 34. став 4. Устава РС и чл. 4 Протокола бр. 7. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Наводе садржане у захтеву за заштиту законитости, бранилац окривљеног Зорана Перића, адвокат Душан Грујић, такође је истицао и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд – Апелациони суд у Нишу је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и у образложењу пресуде Кж1 105/25 од 10.04.2025. године је дао јасне и довољне разлоге за свој став да се не ради о пресуђеној ствари (страна 2, последњи став и страна 3 први став другостепене пресуде), које разлоге Врховни суд у свему прихвата, и у смислу члана 491. став 2. ЗКП, на њих упућује.

Питање утврђивања идентитета дела је кључно питање, с обзиром на то да се једним друштвено неприхватљивим понашањем могу истовремено угрозити различита заштићена добра, у конкретном случају како су то правилно оценили нижестепени судови једним кривичним делом је угрожена имовина као заштитни објект, а другим полна слобода, те су на тај начин остварена обележја два кажњива дела, која могу бити у надлежности истог или различитих органа гоњења исте државе. Према томе, Врховни суд је утврдио да је кажњиво понашање

окривљеног захтевало два одговора, како кривичну санкцију због тога што је окривљени одузео туђу покретну ствар, тако и кривичну санкцију, због тога што је употребом силе принудио оштећену на са обљубом изједначен чин, при чему је сваки одговор тежио остварењу различите сврхе, односно заштити различитих добара. Свака од изречених санкција је имала сврху кажњавања и два различита одговора на кажњиво понашање. Такође, вођење двоструког поступка, уз могућност изрицања различитих санкција, било је предвидиво за окривљеног, који је морао знати да је кривично гоњење за кривично дело силовања, као и изрицање кривичне санкције било вероватно, иако је за исти догађај претходно кривично одговарао због крађе. Поред тога, Виши суд у Нишу је изводио доказе који су били релевантни за утврђивање кривичне одговорности окривљеног за кривично дело силовања, а Основни суд у Алексинцу је изводио доказе од утицаја на имовиско кривично дело.

Дакле, као прво, закључује се да су се у оба поступка оствариле усклађене сврхе које се међусобно допуњују и чине један јединствен поступак, као друго, вођење два поступка, уз могућност кумулативног изрицања различитих казни, било је предвидиво за окривљеног, који је од самог почетка морао знати да је кривично гоњење за наведено кривично дело, као и изрицање затворске казне, било могуће, чак и вероватно и као треће, избегнуто је дуплирање извођења доказа у ова два поступка.

Имајући у виду све наведено, окривљени није претрпео било какву несразмерну штету или неправду због вођења два поступка и санкционисање различитим санкцијама, а између наведених кривичних поступка је постојала довољно блиска повезаност, како у садржинском, тако и у временском погледу, те се може сматрати да чине део јединствене целине.

Стога се, по налажењу Врховног суда, оцењују неоснованим наводи захтева браниоца окривљеног Зорана Перића којима се указује да је доношењем побијаних правноснажних пресуда на штету овог окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Поред тога, бранилац окривљеног у захтеву истиче битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП у вези члана 113. ЗКП и члана 3. ЗКП.

Осталим наводима захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног истиче да су побијане пресуде засноване искључиво на исказу оштећене АА, да првостепени суд није потпуно утврдио чињенично стање, те оспорава разлоге које је суд узео као доказане и друге одлучне чињенице, као и да је изостала оцена противречних доказа. Бранилац даље истиче да суд током поступка није хтео да прихвати предлог доказа одбране да се спроведе неуропсихијатријско вештачење оштећене да се утврди да ли је иста склона конфабулацијама, имајући у виду старосну доб, као и терапију коју користи, а све у циљу утврђивања веродостојности њеног исказа. Поред тога, бранилац истиче да је суд погрешно оценио доказе односно исказе сведока ББ и ВВ, да исти нису поткрепљени другим

доказима и да су имали само посредна сазнања о догађају. Такође истиче да је оштећена прегледана од стране лекара 16 сати након догађаја, што је дуг период, те да повреде нису констатоване од стране лекара и да би у случају сумње, суд требало пресуду да донесе у корист окривљеног, посебно у делу нанетих повреда оштећеној да ли их је уопште било и да ли их је нанео окривљени. Бранилац истиче да суд у току првостепеног поступка није правилно оценио постојање субјективних елемената кривичног дела. Свим овим наводима бранилац окривљеног полемише са утврђеним чињеничним стањем и оценом доказа и изводи закључке супротне чињеничним утврђењима нижестепених судова, на који начин указује на повреду одредбе члана 440. ЗКП.

Бранилац окривљеног истиче и повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП, наводима да је погрешна одлука суда у погледу изречене кривичне санкције, те у вези наведеног истиче околности које су од значаја приликом одмеравања казне затвора из члана 54. КЗ, као и чињеницу да је суд иако је применио одредбу члана 55а КЗ изрекао неадекватну и престогу казну окривљеном, те се осврће и на правне последице осуде и како ће то утицати на окривљеног.

Међутим, повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП у вези члана 113. ЗКП и члана 3. ЗКП, члана 440. ЗКП и 441. став 1. ЗКП, сходно одредби члана 485. ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле нису дозвољени разлози, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, због чега је Врховни суд, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у наведеном делу, оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић